

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε με τη δεύτερη με αριθμό 162/31-10-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Κοζάνης της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ-ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ» κ. Καλλιόπης Βέττα προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: **«Αποκατάσταση της αδικίας που πλήττει τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς».**

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η σημερινή επίκαιρη ερώτηση αφορά σε ένα θέμα που σχετίζεται με τα εργασιακά δικαιώματα των εκπαιδευτικών, αλλά και τις υποχρεώσεις του κράτους απέναντι στους πολίτες και το κοινωνικό συμφέρον. Αναφέρομαι, όπως γνωρίζετε πολύ καλά από την ερώτηση που σας κατέθεσα, στην αδικία που πλήττει τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς και τους ωρομίσθιους, οι οποίοι για οποιονδήποτε λόγο παραιτούνται ή δεν αναλαμβάνουν υπηρεσία και αυτοί καταδικάζονται σε μία δρακόντεια, θα έλεγα, στέρηση του δικαιώματος να εργαστούν.

Συγκεκριμένα, όσοι εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται στην πρωτοβάθμια ή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ως ωρομίσθιοι ή προσωρινοί αναπληρωτές με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, αν δεν αναλάβουν υπηρεσία εντός πέντε ημερών ή παραιτούνται στη συνέχεια για οποιονδήποτε λόγο, όπως σας είπα, αυτοί τιμωρούνται με στέρηση δικαιώματος να εργαστούν τον τρέχοντα χρόνο, αλλά και τον επόμενο.

Επίσης, σε ένα άλλο άρθρο λέτε ότι όσοι εκπαιδευτικοί καλούνται από 1^η Οκτώβρη και μετά και δεν αναλαμβάνουν μέσα σε πέντε μέρες υπηρεσία ή παραιτούνται στη συνέχεια, αυτοί τιμωρούνται όχι μόνο για τον τρέχοντα χρόνο, αλλά και για δύο ακόμη χρόνια, χωρίς να έχουν δικαίωμα να εργαστούν.

Το ίδιο ισχύει και για τους καθηγητές εκπαιδευτικούς της ενισχυτικής διδασκαλίας ή με αυτούς που έχουν σύμβαση τρίμηνη διάρκεια.

Είναι πραγματικά δρακόντεια τα μέτρα, διότι δεν εξετάζουν σοβαρά προσωπικά ζητήματα που έχουν να κάνουν με την υγεία του ίδιου του εκπαιδευτικού ή του οικογενειακού τους περιβάλλοντος ή άλλοι λόγοι που πραγματικά τους στερούν αυτό το δικαίωμα να εργαστούν. Γνωρίζω προσωπικά υποθέσεις εκπαιδευτικών όπου δεν μπόρεσαν να εργαστούν επειδή αρρώστησε ένα οικείο πρόσωπο ή αρρώστησαν οι ίδιοι. Και αυτοί στερούνται, όπως σας είπα, δύο και τρία χρόνια το δικαίωμα να εργαστούν. Βεβαίως, δεν μπορείτε να μας πείσετε ότι κάποιος που πάει να εργαστεί και φεύγει το κάνει ελαφρά τη καρδιά. Έχει σοβαρό λόγο.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου οι ποινές θεσπίστηκαν -και πιστεύω αυτό θα μου πείτε- για να αποτρέψουν τις παραιτήσεις «για την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου», κλπ. Συμφωνούμε πως το αδιατάρακτο εκπαιδευτικό έργο είναι το πρώτιστο αγαθό.

Ωστόσο, θέλω να σας ρωτήσω πόσες παραιτήσεις έγιναν από αναπληρωτές, καθηγητές ή δασκάλους, από εκπαιδευτικούς; Είναι τόσες πολλές που δημιουργούν πραγματικά τόσο σοβαρό πρόβλημα για να έχετε αυτά τα δρακόντεια μέτρα και να δικαιολογεί αυτές τις ποινές;

Επίσης, το δεύτερο είναι ότι για το θέμα αυτό, μετά από καταγγελίες, ασχολήθηκε και γνωμοδότησε ο Συνήγορος του Πολίτη στις 27 Μαΐου του 25 -και θα επανέλθω διεξοδικά στη δευτερολογία μου γι' αυτό- όπου αναφέρει για το αγαθό προστασίας του μαθητή ότι είναι πρωτεύον. Ωστόσο, μας λέει ο Συνήγορος του Πολίτη ότι πρέπει να σταθμίζονται και οι ανάγκες των εκπαιδευτικών, ενώ στο τέλος του υπομνήματος προτείνει εξορθολογισμό, κατάργηση ακόμα του υφιστάμενου συστήματος κυρώσεων κλπ.

Εν κατακλείδι, θέλουμε να απαντήσετε αν θα επανεξετάσετε το ζήτημα αυτό των ποινών που προβλέπονται για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς και δεύτερον τι απαντάτε στον Συνήγορο του Πολίτη που ζητάει -όπως σας είπα- επανεξέταση, διαβάθμιση των ποινών, ελαφρύτερες κυρώσεις και προσωπική αξιολόγηση κάθε υπόθεσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΣΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Βέττα, είναι γεγονός ότι κάθε χρόνο στην αρχή της σχολικής χρονιάς εμφανίζονται επιμέρους προβλήματα που αφορούν αναλήψεις ή παραιτήσεις αναπληρωτών και είναι ανθρώπινο. Υπάρχουν περιπτώσεις ασθενειών, οικογενειακών δυσκολιών, μετακινήσεων. Νομίζω όμως ότι αυτό το σύστημα δεν πρέπει να το δούμε αποσπασματικά, αλλά μέσα από τη συνολική λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος και τον ρόλο της διοίκησης που είναι να εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων.

Η αλήθεια, λοιπόν, είναι ότι οι διατάξεις για τις ποινές αποκλεισμού δεν θεσπίστηκαν για να τιμωρούν τους αναπληρωτές. Θεσπίστηκαν για να εξυπηρετούν τη συνέχεια της διδασκαλίας και ταυτόχρονα να περιορίζουν τα φαινόμενα μαζικών μη αναλήψεων υπηρεσίας, που δημιουργούσαν τεράστια διοικητικά και παιδαγωγικά κενά.

Βεβαίως, δεν πρέπει να ξεχνάμε, κυρία Βέττα ότι όταν ο ΣΥΡΙΖΑ χαλάρωσε υπερβολικά αυτό το μέτρο το 2015, το οποίο εγώ μπορώ να πω ότι το έκανε καλοπροαίρετα και ενδεχομένως αυτό ήταν κάτι που και εμείς, υπό άλλες συνθήκες και παλαιότερα θα μπορούσαμε να το κάνουμε, και το έκανε υποβαθμίζοντας τις κυρώσεις, τα προβλήματα όχι μόνο δεν λύθηκαν, αλλά αντίθετα γιγαντώθηκαν. Οι παραιτήσεις αυξήθηκαν, τα σχολεία βρέθηκαν με πολλά κενά μέσα στη χρονιά και γινόταν μια προσπάθεια μπαλώματος της κατάστασης.

Έτσι ήρθε, λοιπόν, η επαναφορά του διεισδυτικού αποκλεισμού με το άρθρο 45 του ν.4692/2020 και αυτή η επαναφορά κρίθηκε απολύτως αναγκαία από τον νομοθέτη. Στόχος ήταν να μπει ένα τέλος σε αυτή τη διαρκή αστάθεια και να διασφαλιστεί ότι όταν γίνεται πρόσληψη θα είναι αποτέλεσμα της δήλωσης διαθεσιμότητας.

Άρα, αν δούμε την ιστορική εξέλιξη της νομοθεσίας από το 2011 -το πάω πιο πίσω- έως και σήμερα διαπιστώνουμε ότι το μέτρο δοκιμάστηκε, χαλάρωσε, και επανήλθε, ακριβώς γιατί η χαλάρωση δημιούργησε περισσότερα προβλήματα από όσα έλυσε.

Η επαναφορά τώρα του αποκλεισμού με τη σημερινή μορφή του, δεν είναι αυστηρότητα. Είναι ένα εχέγγυο σταθερότητας για το εκπαιδευτικό μας σύστημα και τους μαθητές. Για να είμαστε ειλικρινείς, κυρία συνάδελφε, το Υπουργείο δεν προτίθεται στο γενικό πλαίσιο να επανεξετάσει ή να τροποποιήσει τις υφιστάμενες ποινές αποκλεισμού.

Η θέση αυτή στηρίζεται σε δύο βασικές αρχές. Πρώτον, στη διασφάλιση της συνέχειας της διδασκαλίας στα σχολεία και δεύτερον, στην ισονομία μεταξύ όλων των υποψηφίων που υποβάλλουν αίτηση και αναλαμβάνουν υπηρεσία με συνέπεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κυρία συνάδελφε. Σας παρακαλώ εντός του χρόνου σας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Κύριε Υπουργέ, πραγματικά δεν μας δώσατε απάντηση. Μας είπατε τι λέει ο νόμος και μας είπατε τι έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ και οι προηγούμενες κυβερνήσεις. Δεν μας

δώσατε απάντηση αν θα εξετάσετε εξατομικευμένα, γιατί υπάρχουν σοβαρά προβλήματα. Έπειτα, δε μας δώσατε απάντηση αν είναι τόσο πολλοί αυτοί οι αναπληρωτές ή οι ωρομίσθιοι που παραιτούνται και δημιουργούν τεράστιο πρόβλημα στην εύρυθμη λειτουργία του σχολείου.

Τίθεται ένα θέμα αμοιβαίων υποχρεώσεων, δηλαδή τόσο του πολίτη προς το κράτος, όσο και του κράτους προς τον πολίτη. Δεν μπορεί, δηλαδή, να γινόμαστε μάρτυρες συνεχών ανακοινώσεων -ήταν και η προηγούμενη ερώτηση- με κενά τον Νοέμβρη, με μπαλώματα που κάνετε. Τεράστια κενά σε όλα τα σχολεία από τη μία και από την άλλη θεωρείτε ότι οι εργαζόμενοι δεν έχουν ζωή, δεν έχουν δικαιώματα και παραιτούνται με συνέπειες. Δηλαδή, από τη μία το κράτος εμφανίζεται ανακόλουθο και αργοπορημένο για τις υποχρεώσεις τις δικές του και από την άλλη είναι απαιτητικό και αυταρχικό σε κάποια θέματα που μπορεί να έχουν δίκιο αυτοί οι άνθρωποι. Δεν το εξετάζετε το τι πρόβλημα έχουν. Μπορεί πράγματι να είναι τόσο σοβαρό το πρόβλημα που πρέπει να το δείτε.

Όσο για το υπόμνημα, δεν μας είπατε για τον Συνήγορο του Πολίτη. Έχει πραγματικά πολλαπλό ενδιαφέρον να το δείτε. Εγώ θα καταθέσω σε λίγο την επιστολή που έστειλε ο κ. Ποττάκης προς την Υπουργό κ. Ζαχαράκη στις 27 Μαΐου 2025. Εκεί πραγματικά ανιχνεύονται πλείστα στοιχεία.

Καταγράφεται και μια άλλη, παρόμοια επιστολή στις 19/12/2024 προς τον προηγούμενο Υπουργό Παιδείας κ. Πιερρακάκη. Ο κ. Πιερρακάκης δεν απάντησε, γιατί προφανώς ήταν και εκείνος, όπως η κ. Κεραμέως, απασχολημένος με τα συμφέροντα στον χώρο της ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Έφτασαν στον Συνήγορο πραγματικά πολλές καταγγελίες. Να σας πω για μια περίπτωση νηπιαγωγού που πήγε για δέκα ώρες εργασία και έπρεπε να πάει σε τέσσερα νηπιαγωγεία και δεν είχε ούτε Ι.Χ., ούτε έβρισκε δημόσια συγκοινωνία, ούτε κάποιον να την διευκολύνει και αναγκάστηκε να παραιτηθεί, με τιμωρία -ξαναλέω- δύο χρόνων; Να σας πω για άλλη εκπαιδευτικό που δεν μπόρεσε να βρει σπίτι και έμεινε στο ξενοδοχείο, μέχρι που δεν μπόρεσε να αντέξει αυτό το οικονομικό βάρος; Να σας πω περιπτώσεις υγείας του εργαζόμενου ή περιπτώσεις από το οικείο περιβάλλον και δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί;

Τουλάχιστον, απαντήστε μας λιγάκι για το υπόμνημα του Συνηγόρου του Πολίτη, γιατί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου δεν υπήρχε απάντηση. Αν έχετε εσείς κάποια απάντηση, να μας το πείτε. Εγώ επαναλαμβάνω ότι πρέπει να αναθεωρήσετε αυτή τη δρακόντεια ποινή, να το δείτε εξατομικευμένα, να βάλετε κριτήρια, διαβαθμίσεις. Έτσι θα ήταν το σωστό για μια πολιτεία σωστή, για ένα κράτος σωστό και για ένα Υπουργείο σωστό.

Η αδικία είναι μεγάλη γι' αυτούς τους ανθρώπους, για αυτούς τους εργαζόμενους και δεν δικαιολογείται πραγματικά από κανένα αγαθό, όσο κρίσιμο και αν είναι.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Καλλιόπη Βέππα καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα επιστολή, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κύριε Υφυπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΣΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Πρώτα απ' όλα, ήμουν πολύ ακριβής στην απάντησή μου ότι το Υπουργείο δεν προτίθεται στο γενικό πλαίσιο να επανεξετάσει ή να τροποποιήσει τις υφιστάμενες ποινές αποκλεισμού, ακριβώς γιατί -όπως σας είπα και προηγουμένως- είναι ένα μέτρο το οποίο δοκιμάστηκε και είδαμε ότι η χαλάρωση δημιουργούσε πολύ περισσότερα προβλήματα από αυτά που έλυσε.

Αυτό, όμως, είναι εντελώς αντίθετο από αυτό που συμβαίνει στην περίπτωση μας και στην έμπρακτη στήριξή μας απέναντι στους εκπαιδευτικούς. Στο κάτω-κάτω να σας πω ότι ακόμα και κοντά στους δέκα χιλιάδες εκπαιδευτικούς που διορίστηκαν φέτος μόνιμα, σκεφτείτε ότι ένα ποσοστό άνω του 20% χρησιμοποίησε άδειες θεσμοθετημένες, τις οποίες δικαιούται και καλά έκαναν και τις πήραν. Τους στηρίζουμε απόλυτα όλους τους εκπαιδευτικούς στα προβλήματα που έχουν και στις άδειες που θεσμοθετημένα και νόμιμα παίρνουν.

Όμως, ξεκινώντας από το ένα άκρο και να φτάνουμε στο άλλο άκρο της χαλαρότητας που μας οδηγεί στην κατάσταση που παραλάβαμε το 2019, αυτό δεν θα το κάνουμε. Διότι για μας έχει μεγάλη σημασία τα σχολεία να είναι γεμάτα εκπαιδευτικούς και να μην έχουν προβλήματα ούτε τα παιδιά στην καθημερινή διδασκαλία τους στα σχολεία, αλλά ούτε ο προγραμματισμός των οικογενειών.

Επειδή αναφέρετε εσείς ότι υπάρχουν προβλήματα, σκεφτείτε ποια ήταν κατάσταση το 2019, πριν φτάσουμε τώρα στο 2025 που έχουν διοριστεί πάνω από πενήντα χιλιάδες μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι. Άρα, εσείς μιλάτε για προβλήματα όταν παραλάβαμε αυτό που παραλάβαμε το 2019.

Εμείς ερχόμαστε σήμερα με πράξεις και με αριθμούς που αποδεικνύουν ότι εδώ είμαστε και λύνουμε προβλήματα. Εννοείται ότι δεν τα μηδενίζουμε. Πάντα θα υπάρχουν, αλλά εδώ είμαστε ακριβώς για να λύνουμε καθημερινά ό,τι προκύπτει.

Επιτρέψτε μου να συμπληρώσω ορισμένα κρίσιμα στοιχεία που αφορούν τα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού και που ειδικά εκεί το πρόβλημα των μη αναλήψεων είναι ιδιαίτερα έντονο. Επειδή μιλήσατε για ποσοστά, τα ποσοστά μη ανάληψης υπηρεσίας δεν είναι αμελητέα. Αυτό οφείλεται αφενός στο ότι τα μέλη ΕΕΠ και κυρίως, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί και θεραπευτές, μπορούν να απασχοληθούν λόγω της ειδικότητάς τους σε πολλαπλές δομές του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αφετέρου, στο ότι δεν κάνουν χρήση της δυνατότητας απενεργοποίησης της αίτησής τους, εφόσον γνωρίζουν ότι δεν θα μπορέσουν να αναλάβουν υπηρεσία.

Αξίζει πάντως να υπενθυμίσουμε ότι οι υποψήφιοι έχουν τη δυνατότητα να ελέγξουν τη διαθεσιμότητά τους. Κάθε Αύγουστο με την ετήσια πρόσκληση του Υπουργείου Παιδείας, οι υποψήφιοι γνωρίζουν επακριβώς τις περιοχές και τις συνθήκες στις οποίες θα τοποθετηθούν. Επομένως, έχουν τον χρόνο και τη δυνατότητα να αποφασίσουν υπεύθυνα αν θα συμμετάσχουν στη διαδικασία. Αν τώρα μειώναμε τη διάρκεια των κυρώσεων, θα αυξάνονταν τα ποσοστά μη αναλήψεων, με αποτέλεσμα να είναι πολύ περισσότερα τα λειτουργικά κενά.

Ολοκληρώνω λέγοντας ότι αναγνωρίζω πως υπάρχουν πραγματικά δύσκολες συνθήκες, υπάρχουν δυσκολίες, προσωπικές καταστάσεις, όπως και τα απρόοπτα τα οποία επισημαίνει ο Συνήγορος του Πολίτη. Πρόθεσή μας στο Υπουργείο είναι να εφαρμόζουμε το πλαίσιο των ποινών με συνέπεια και με γνώμονα τον ανθρώπινο παράγοντα πάνω απ' όλα, χωρίς όμως να υπονομεύουμε την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων.

Σας ευχαριστώ.